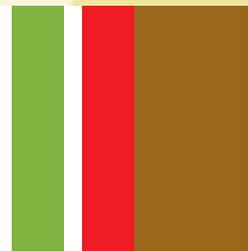

מרכז החינוך העצמאי
האגף לשירותי חינוך ורווחה
מרכז העשרה למורה ב"ב

מאת: בתיה יעבץ
יהודית ברונפמן
הכוונה והנחיה: א. קונופניצקי

תכנית לימודים לכתות ב'
בזהירות ובטיחות בדרכים

מבוא לתכנית הלימודים

עיצמו לרגע את העיניים ונסו לשחזר את חוויות הילדות שלכם... זיכרונות... רשמים... בוודאי גם אתם תגלו את המשחק בבובות כאחת החוויות היותר וורודות הזכורה לכם מימי הילדות. בובות הם חלק בלתי נפרד מחייהם של ילדים.

בבואנו להעביר מסרים לגיל הרך, לחנך ולהורות כללים, הרי גורל, כמו כללי בטיחות בדרכים, ברצוננו לגרום להפנמת המסר בצורה החזקה והעמוקה ביותר. לצורך כך כדאי ורצוי להשתמש באלמנטים הקרובים לעולמם של הילדים. ע"י החיבור הרגשי וההזדהות שיחוו הילדים לאלמנטים אלו, מתוך עוצמת החוויה, תיווצר הפנמה עמוקה יותר ונפיק את מירב התועלת מן החינוך ומן הלמידה.

"ב'- הבובות הזהירות" היא תוכנית לימודים לזהירות ובטיחות בדרכים המותאמת לכיתות ב' של בית הספר היסודי. בתכנית זו נבחר אלמנט ה"בובות" הקרוב לעולם הילדים. בתכנית מוצג בית בובות גדול ויפה בו גרה משפחת **"בובות הזהירות"** הכוללת שבע דמויות בובה שונות, כשכל דמות מיצגת נושא אחר בתכנית הלימודים.

במהלך התכנית, המכילה שבעה נושאי לימוד שונים בזהירות ובטיחות בדרכים, יכירו התלמידים את הדמויות השונות, כאשר כל בובה תלווה ותלמד נושא אחר.

התכנית משלבת דרכי הוראה מגוונות: סיפורים, חידות, דפי משימה ויצירה.

את פרקי הלימוד מלווה המנון שנתי של ה"בובות הזהירות" כשבכל פרק מתווסף בית חדש להמנון בהתאם לנושא.

שם התכנית **"ב'- הבובות הזהירות"**. רעיון השם רומז לגיל התלמידים - כיתה ב' ומכיל דו-משמעות: 1. בית הבובות הזהירות.

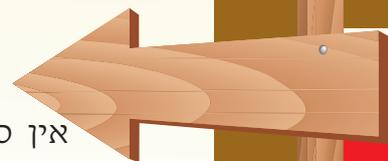
2. כיתה ב' - התלמידים עצמם הם "בובות"

המתחילים ללמוד וליישם את כללי הבטיחות בדרכים.

אין ספק שתוכנית לימודים זו מהווה נדבך חשוב בהטמעת מצוות **"ונשמרתם לנפשותיכם"** בקרב התלמידים הצעירים.

בתפילה שד' ישמור צאתנו ובואנו

צוות מוקד מדגים זה"ב ב"ב

ראשי פרקים

פרק א' נעים להכיר - הבובות הזהירות
פתיחה לתכנית הלימודים

פרק ב' יאיר הזהיר - יוצא אל העיר
מרכיבי ומשתמשי הדרך

פרק ג' אלי ויאיר - יוצאים אל העיר
עזרי הבטיחות

פרק ד' ינאי האחראי
פיתוח אחריות אישית

חציה

פרק ה' סבתא זהיר 1
חציה בליווי מבוגר - ילד עד גיל 9 לא חוצה לבד.

פרק ו' סבתא זהיר 2
כללי חציה בסיסיים.

הליכה

פרק ז' אדון צעדון 1
בחירת מסלול בטוח

פרק ח' אדון צעדון 2
כללי הליכה במדרכה

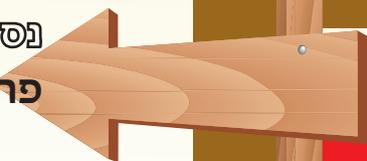
פרק ט' רות וכללי הנראות
כללי ראות ונראות בחשיכה ובחורף

נסיעה

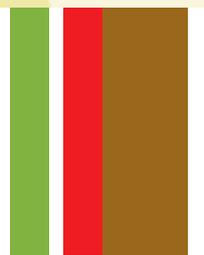
פרק י' מי פה נוסע - סבא הושע 1
כללי נסיעה ברכב פרטי

פרק יא' מי פה נוסע - סבא הושע 2
כללי נסיעה ברכב ציבורי

פרק י"ב נא הכירוני - רוני כדורוני

פרק א'
פתיחה לתכנית הלימודים

נעים להכיר הצבות הזהירות

מרכז החינוך העצמאי. האגף לשירותי חינוך ורווחה. מרכז העשרה למורה ב"ב

המורה תולה על הלוח בית בובות גדול. לבית גג אדום, שבעה חלונות ודלת גדולה שלידה פעמון זהב. וכן כל תלמידה מקבלת דף ובו "בית הבובות" הנ"ל בקטן (כחלק מגיזרה של מעטפה).

הקראה:

הקראה:

הִלְכֵתִי בְּדֶרֶךְ תוֹהָה נְבוֹכָה,
אֵינֶנִּי יוֹדַעַת לְצַעֵד בְּבִטְחָה.
לְפִתְעַ פְּגִשְׁתִּי מִן בֵּית כָּהָה -
בֵּית גָּדוֹל, רָחֵב וְיָפֵה.

הִיָּה לוֹ גַּג בְּצֻבַע אָדָם.
וְהִגְג כְּמוֹ קָרָא לִי: עֵצָרִי, עִמְדִי דוֹם!
הִיָּתָה לוֹ דָּלַת אַחַת לֹא גְדוֹלָה,
וְהִיא כְּמוֹ אֲמָרָה לִי: הַפְּנִסִי, אֵת יְכוּלָה.
הִיוּ לוֹ חִלּוֹנוֹת רַבִּים
סְפָרָתִי - שְׁבַע אֲצַבְעוֹת בְּמִסְפָּר,
אֶף אֶף אֶחָד מֵהֶם לֹא גָלָה לִי
עַל מַה כָּאֵן מְסָפֵר.

הִתְמַלְאֵתִי סְקָרְנוֹת,
לֹא יִכְלֹתִי עוֹד לְלַכֵּת.
מַה הוּא הַבֵּית הַזֶּה -
הָאֵם אֵלָיו אֲנִי שׁוֹכֶת?!

הִתְקַרְבֵּתִי קְרוֹב מִמֶּשׁ,
אוּלַי אֲבַחֵן בְּרִמְזֵ חֶדֶשׁ.
אוּלַי שְׁלֹט אוֹ סִימָן מְזֻהָה
שְׁיִסְבִּיר לִי סוֹף סוֹף
מַה הַבֵּית הַזֶּה?

נִשְׂאֵתִי אֵת רֵאשִׁי לְכוּוֹן הָעֵלְיוֹן:
חִלּוֹנוֹת כַּה רַבִּים... מִשְׁנָה...

פְּתָאוֹם גְּלִיתִי, מְעַל כָּל חֵלוֹן
מִצִּיץ סֶמֶל אוֹ חֶפֶץ שׁוֹנֶה.
מָה אוֹמְרִים הַחֶפְצִים, הַסֶּמֶלִים?
עַל מָה מְרַמְזִים? - לֹא אֲדַע.
אוּלַי מִיִּשְׁהִי תֹאמַר לִי כִּיצַד מְגַלִּים,
וְאֵיךְ כָּאֵן פּוֹתְרִים הַחִידָה...!?

- המורה עוצרת בסיפור ושואלת את התלמידות: "מה יכול להיות הבית הזה?" התלמידות מעלות השערות שונות.

מִשְׁשֵׁתִי הִדְלַת וְאֲנִי בְּטוֹחָה
שֶׁהִיא הֵיְתָה פְּתוּחָה.
אֶךְ הַתְּבִישֵׁתִי לְהַכְנִס פְּשׁוּט,
בְּלִי לְקַבֵּל רְשׁוּת.

חֶפְשֵׁתִי סָבִיב וּפְתָאוֹם: הִידָד!
מְצֹאֲתִי מִשְׁהוּ מְנַצֵּנֶךָ מִמֶּשׁ לֵיד.
כְּפֹתוֹר מְזָהָב - הֵרִי זֶה פְּעֵמוֹן
אוֹכֵל לְצַלְצֵל וּלְהַגִּיעַ לַפְתָּרוֹן!

המורה בוחרת תלמידה לגשת אל הבית הגדול שעל הלוח. התלמידה לוחצת על הפעמון והנה נדלק הטייפ עם השיר:

המנון

גְּלִין גֵּלוֹן
בוֹאִי, הַכְּנִסִי, הִדְלַת כָּאֵן פְּתוּחָה.
וּבְבֵית מִשְׁפָּחָה זְהִירָה, שְׂמִחָה.
שְׁלוֹם לָךְ, שְׁלוֹם לָךְ וּבְרָכָה
בוֹאִי וְנִצְעַד יַחְדָּיו לְדָרְךָ בְּטוֹחָה.

כֵּן, נְעִים לְהַכִּיר אֶת
הַבְּבוֹת הַזְּהִירוֹת.
הֵנָּה לָךְ יְלָדָה שְׁלֵב
פְּנִים הֵן מְאִירוֹת.
כָּאֵן תּוֹכְלִי לְדַעַת עוֹד
כְּלָלִי זֶה"ב לְלִמּוֹד,
וּלְקַיֵּם אֶת הַמִּצְוָה:
עַל הַחַיִּים לְשִׁמּוֹר מְאֹד.

התלמידות שרות את ההמנון ומדביקות על דלת הבית שלט "ב' הבובות הזהירות".
המורה משוחחת עם התלמידות על "בית הבובות הזהירות" - "ב' הבובות הזהירות":
משמעות הגיל - כיתה ב', חובת הזהירות, אחריות וכדו'.

מהלך השיעור

נעים להכיר - הבובות הזהירות

על כל חלון חפץ - סמל המזכיר את הנושא בו עוסקת הדמות שמסתתרת מאחורי החלון.

א. המורה בוחרת תלמידה שניגשת ללוח. התלמידה חושבת: איזו מן הבובות היא רוצה להכיר? על איזה מן הסמלים היא רוצה לשמוע? ומה אומר לה הסמל?

ב. התלמידה בוחרת חלון אחד, מעלה השערה באיזה נושא הוא עוסק - ע"פ הסמל. ודופקת על החלון.

ג. כל התלמידות דופקות על החלון שבדף שלפניהן תוך כדי שירת הסיסמא (להלן).

ד. המורה פותחת את החלון ומתגלה דמות אחת מהבובות הזהירות.

ה. התלמידה הנבחרת קוראת את שם הדמות.

ו. המורה, בעזרת התלמידות, עורכת הכרות עם הדמות ועם הנושא בו היא עוסקת.

ז. התלמידות גוזרות מנספח הגזירה את הדמות ומדביקות בחלון המתאים - בצורה משוחררת מעל הסמל. וכן רושמות את שם הדמות ואת הנושא במקום המיועד לכך מתחת לחלון.

להלן הכרות עם הדמויות ע"פ סדר הגיוני של הנושאים בתכנית הלימודים.
בשעת השיעור סדר ההכרות נעשה ע"פ בחירתם של התלמידים שניגשו אל הלוח.

סמל הקטנה על החלון (מנגינת ההמנון)

תוק תוק מי שם, נקיש על החלון.

תוק תוק מי שם, הסיטו הגילון!

יאייר הגזיר השלום והברכה (שם הדמות מתחלף)

בוא ותספר לנו על דרך בטוחה.

דמות מס' 1. יאיר הזהיר - יוצא אל העיר

נושא: מרכיבי הדרך, משתמשי הדרך, עזרי הבטיחות
סמל: לוגו הרשות המקומית בה נמצא בית הספר
הכרות עם יאיר:
לאן יוצא יאיר?
מה יש בעיר?
אלו דברים קימים בעיר שעדיין איננו מכירות את שמם?
איך קשורה ההכרות עם העיר, לזהירות?

דמות מס' 2. ינאי האחראי

נושא: פיתוח אחריות אישית
סמל: תיק טיולים
הכרות עם ינאי:
מה ילמד אותנו ינאי - בשונה מיאיר? - אחריות
מה הוא לוקח עמו בתיק?
מי אחראי עליכן, ילדות של כיתה ב'?
מה נדרש מכן כשאתן הולכות בדרך?
כיצד תדענה איך לנהוג באחריות?

דמות מס' 3 סבתא זהיר

נושא: חציה: א. חציה בליווי מבוגר - ילד עד גיל 9 לא חוצה לבד.
ב. כללי חציה בסיסיים.

סמל: מעבר חציה
הכרות עם סבתא זהיר:
מה תלמד אותנו סבתא זהיר?
מדוע סבתא היא זו שמלמדת?
מי חוצה כביש לבד - מי לא חוצה כביש לבד?
כיצד חוצים כביש?

דמות מס' 4 אדון צעדון - דוד

נושא: הליכה: א. בחירת מסלול בטוח
ב. כללי הליכה במדרכה

סמל: נעליים הולכות
הכרות עם אדון צעדון:
מה ילמד אדון צעדון?
כיצד הולכים במדרכה?
אלו כללי הליכה ידועים לכן?

דמות מס' 5 רות וכללי הנראות

נושא: כללי ראות ונראות בחשיכה ובחורף

סמל: פנס בחושך
הכרות עם רות:
מה היא המילה "נראות"?
באיזה מצב אנו רואים, אך עלולים שלא להראות?

דמות מס' 6 מי פה נוסע - סבא הושע

נושא: כללי נסיעה ברכב ציבורי ופרטי

סמל: אוטובוס
הכרות עם סבא הושע:
לאן יקח אותנו סבא הושע?
מה ילמד אותנו?
על אלו שני סוגי נסיעה נלמד?
מהן הסכנות הקיימות בנסיעה?
אלו כללי נסיעה אתן מכירות?

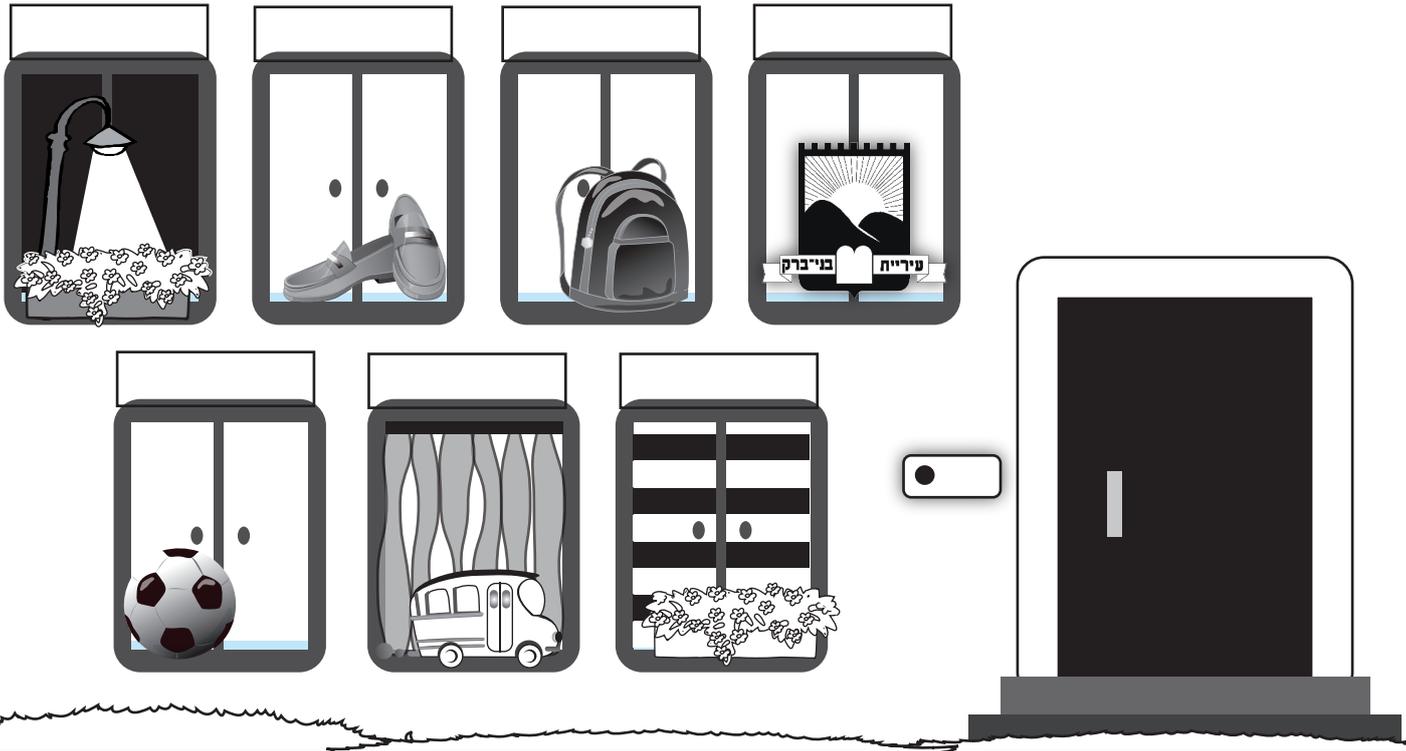

דמות מס' 7 רוני כדורוני

נושא: משחק בטוח

סמל: כדור
הכרות עם רוני כדורוני:
מה ילמד אותנו רוני?
אלו מקומות משחק בטוחים ואלו מסוכנים?
אלו סכנות עלולות להיות במשחקים שונים?

גִזְרַת בַּיִת - מַעֲטָפָה.

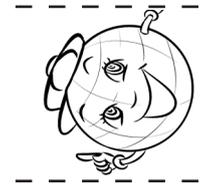
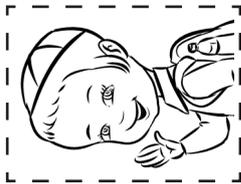
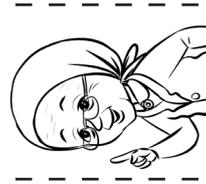
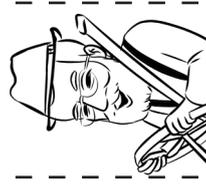
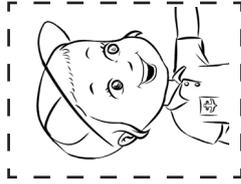
1. גִזְרֵי מַסְבֵּיב לַבַּיִת עַל פִּי הַקּוֹקוּיִם.
2. מְרַחֵי דָבֶק לְאַרְבֵּי הַקִּירוֹת הַחִיצוֹנִיִּים - בְּחֶלֶק הַפְּנִימִי.
3. קַפְלֵי אֶת גּוֹף הַבַּיִת בְּצוּרָה מְדִיקֶת כֶּף שְׂיוֹצָר פִּיס - הַדְּקִי אֶת הַדְּבֶק מִשְׁנֵי הַצְּדָדִים.
4. קַפְלֵי אֶת הַגָּג כְּלָפִי מְטָה בְּצוּרָה שְׂיֵהוּהָ סְגִירָה לַפִּיס וְגַג לַבַּיִת.

הבבות הזהירות

המנון

המנון
גלין גלן
בואי, הקנסי, הדלת כאן פתוחה.
ובבית משפחה זהירה, שמחה.
שלום לך, _____ שלום לך וברכה
בואי ונצמד יחדיו לדרך בטוחה.

כן, נעים להפיר את
הבבות הזהירות.
הנה לך ילדה של ב'
פנים הן מאירות.
כאן תוכלי לדעת עוד
כללי זה"ב ללמד,
ולקיים את המצוה:

נספח גזירה לבית הבבות

